

van de schepenbank Wessem bekend. Het tweetal getransfigeerde oorkonden dat dan volgt dateert uit de jaren 1386 en 1399 en zijn, voor zover bekend, de enigen uit de veertiende eeuw.³⁴⁾ Dan zegelt echter niet de schepenbank, maar telkens de oorkonders, twee schepenen, met hun persoonlijke zegel. Een aanwijzing temeer voor een stedelijke organisatie. Een dergelijk optreden van schepenen in die tijd vinden we in de regio verder alleen te Roermond en Venlo. Later, vanaf tenminste 1442, zegelt weer de schepenbank met een eigen zegel, dat echter geheel anders was als het dertiende-eeuwse zegel. Het bevat ongeveer dezelfde voorstelling als het wapen van de huidige gemeente Wessem: de H. Medardus met aan zijn voeten het wapen van de heren van Horn, maar in de plaats van het tegenwoordig op de achtergrond voorkomende wishout, toen sterretjes. Als randschrift had dit zegel: "S(igillum) oppidi et scabinorum de Wessem". Dit zegel is tot aan de Franse Tijd in gebruik geweest.³⁵⁾

Wessem is ook voorzien geweest van versterkingen. Gelegen op een vooruit geschoven verhoging in het Maasterras en daardoor aan drie zijden omgeven door de Maas en de benedenlopen van de Panheelder- en Thornerbeek, is het begrijpelijk dat de overblijvende zijde ook verdedigbaar werd gemaakt. Dit geschiedde door middel van het opwerpen van aarden wallen of graven. Deze graven werden reeds in 1453 vermeld en moeten dus van voor die tijd dateren.³⁶⁾ Soms is er zelfs sprake van stadsmuren. Deze muren schijnen, volgens een bron uit 1569, samen met de wallen en poorten, op het einde van de vijftiende eeuw te zijn "geslicht".³⁷⁾ Dit zou dan moeten zijn gebeurd tijdens de Gelders-Bourgondische oorlog. Telkens echter wanneer de muren in de zestiende en zeventiende eeuw precieser gesitueerd werden, bleken deze te liggen in de nabijheid van de kerk. Het is niet onmogelijk dat in de middeleeuwen, toen de Maas een andere bedding volgde, hier de schepen aanlegden en er dus eigenlijk sprake moet zijn van kademuuren. Een verwarring die begrijpelijk werd toen na de verlegging van de Maas deze muren hun oorspronkelijke functie verloren. Zo heeft er in januari 1702 een schipbreuk plaats gevonden op de Oude Maas bij de oude "stadsmuyren".³⁸⁾ Verder telde Wessem een aantal poorten: de Maas-,³⁹⁾ Polder- en Panheelderpoort.⁴⁰⁾ Waarschijnlijk zijn ze echter niet meer geweest dan doorgangen in de stenen of aarden omwalling. Toch werd Wessem in de zestiende en zeventiende eeuw nog versterkt. In 1508 leggen de Brabanders, na het stadje gewelddadig te hebben bezet, nieuwe wallen en afsluitbomen aan⁴¹⁾ en een eeuw later, in 1601, doen de Gelderse troepen hetzelfde.⁴²⁾